

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi Nr. 1/a

—
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.

Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

Prolog.

*Mi-e sufletul o mândră primăvară
 Acum când plec pe drumuri de lumină.
 Și-mi pare-un dulce-acord de mandolină
 A trenului satanică fanfară.*

*O du-mă, du-mă 'n lumea ta streină
 Smeu care gemi de-a viselor povară
 Departe peste zeci și zeci hotare!
 Mi-e inima de sfântă sete plină.*

*De-avânturi vulturești spre culmi cu soare!
 Să-mi împletesc din visuri împlinite
 A vieții strălucită sărbătoare!*

*O dumă, du-mă 'n mugete cumplite
 Să uit blestemul care-mi strigă: „poate
 Mai bine-ar fi să fii acum... sub roate!”*

N. Petreanu.

Notițe literare.

1. Revistele din România.

Arare-ori ni se dă prilejul ca să citim reviste literare din Tară. Și cu cât dor le așteptăm! Și este foarte firesc. Acum, când literatura din Ardeal se sbate în agonie și abia, în scrierile unor poeți rămași acasă mai licărește focul frumosului — acum, când nu știm ce ne aduce momentul, noi, Români, ne simțim ca niciodată unitatea culturală... Revistele din Tară ne aduc atâtea știri interesante cari descopăr activitatea intensă a scriitorilor noștri și ne bucurăm. Dar să încercăm să facem o analiză a revistelor ce apar în Tară.

Fără îndoială „revistele literare” (expresiu verbis) au dispărut. Unele, c. d. p. „Viața nouă”, „Versuri și prosă”, „Viața românească”, ținând morțiș la idealul lor, au divagat într'un esteticism periculos și înoată cu totul în valurile politicianismului. Îndeosebi „Viața românească” dela retragerea din direcțiune a dlui prof. Cantacuzino, publică aproape numai studii politice. Scriitorii ei sunt recrutați dintre publicisții puțin cunoscuți până astăzi. Despre publicistul basarabean Al. Nour, unul dintre campionii revistei ieșene nu știam aproape nimic. Prin reformarea de ordin politic a „Vieții românești”, scriitorii ei s'au retras. Nu mai publică în „V. R.”

pagini literare Al. Brătescu-Voinesti, Sadoveanu, Coșbuc, Minulescu. I-a rămas însă statornic părintele Agârbiceanu, care publică în numărul din urmă o nuvelă cu subiect din viața transilvănenilor.

La Iași mai apar două publicații literare: „Versuri și prosă” și „Zări senine”. „Versuri și prosă” a fost o revistă serioasă fondată de profesorii tineri din Iași și odinioară colaborau la dânsa scriitorii noștri cei mai distinși. În anii trecuți direcția „Versurilor” fondase un teatru în aerul liber, în forma acceptată de Antoine, iar la noi, Români, în Sinaia de către dna Achaume-Brăneanu. Teatrul din Iași a jucat piese de Maeterlinck, Francois de Curel, I. Laforgue, Fr. Wedekind, iar dintre scriitorii români piese de câte un act de Minulescu, Emil Isac, I. Roșcu, Al. Stamatiad, D. Anghel, etc. După retragerea profesorului I. Roșcu dela revistă, „Versuri și prosă” a fuzionat cu-o altă revistă literară „Absolutio” și astăzi apare, în deplină somnolență și banalitate condusă de câțiva tineri scriitori. Tot la Iași apare o revistă de propagandă modernă „Zări senine”, care însă nu promite a reforma Olimpul. Dacă revistele ieșene au ațipit și s'au dedicat cu totul politicianismului, literatura română, se centralizează cu totul în revistele din capitală.

Dintre aceste abia câteva pot fi amintite, că servesc într'adevăr literatura. Rolul de con-

Un jubileu.

— O jumătate de veac dela înființarea Institutului pedagogic din Blaj. —

De Al. Ciura.

Se împlineste o jumătate de veac dela înființarea Institutului pedagogic din Blaj; și ne folosim de acest prilej, pentru a remarca și noi — modestii croniciari ai zilelor de azi — o clipă de bucurie, în noianul de suferințe, ce ne copleșesc și ne îngroapă...

Cât de ușor era, mai ieri-alaltăieri, să scriu un articol, cu prilejul unui moment cultural aniversar! Și cât de greu e azi, când aripile bietului Pegaz ardelean, nu mai poate

să-și ia nici un avânt, cu aripile lui ciuntite. „De jale-i povestea”... — a scris poetul; și acum prezentul ni se pare și mai jalnic, — ne refugiam *totuș* în trecutul de umilință, când eram un neam de iobagi, cu oarecari nelămurite aspirații de propășire.

Numele etern — strălucitor al lui *George Șincai*, cronicarul vremilor de mărire și suferință a neamului nostru, se desprinde din negura vremilor, încă la anul 1787, când în calitate de „inspector școlar” ridică școala populară din Căpușul de câmpie. Trei sute de școli populare s’ar fi ridicat, în intervalul cât neobositul Șincai, a funcționat, în calitate de inspector al învățământului nostru primitiv.

E datorია istoricilor noștri, să lămuirească, ce calificatie aveau acești învățători ai noștri — ; cei din districtul Giurgiului știm, că își făceau pregătirea pe la mănăstirile din Moldova, iar ceilalți veniau la Blaj, pentru a asculta, interval de 2—6 luni propunerile învățătorilor dela școlile primare. Obiectele, pe cari le ascultau erau: religia și morala, limba maternă, cetirea latinească, calligrafie, gramatică, ortografie, calculatul și regulile școlare.

Își poate închipui oricine, ce bagaj de cunoștințe duceau cu sine dascălii noștri. după o pregătire *maximală* de 6 luni!

Sinodul, ce s’a ținut în 1833 la Blaj, hotărăște, ca în parohiile unde nu e dascăl, „cuviosul protopop cu împreună înțelegerea poporenilor bărbat harnic să rânduiască dascăl, care *de toamna până primăvara*, pruncii și pruncuțele satului să-i adune în casa cea de școală, sau de nu e școală, și cu ceva greutate, în casă să-i învețe.”

„Primăvara, sau în ființa de față a protopopului, sau a notarului tractului, pruncii să facă examen și informațiile să se trimită la scaun”.

Așa erau, pe vremuri, învățătorii noștri, cu multă tragere de inimă pentru munca lor, dar cu puțină pricepere: *lucus a non lucendo!*

Mitropolitul de fericită pomenire *Alexandru Șterca Șuluțiu* înființează la anul 1865

institutul pedagogic de astăzi: La început erau numai două cursuri, ce se completează la trei (1880) sub marele arhieru *Vancea*. Sub actualul arhieru Dr. Victor Mihályi de Apșa, se deschide la 1899 un curs privat pentru elevele preparandiale, ce s’a sistat însă în vremea din urmă, înființându-se însă mai recent, institute pedagogice sistematice pentru fetițe la Lugoj și la Gherla.

Azi, educația ce se dă elevilor noștri din institutul pedagogic, stă la nivelul oricărui institut străin similar.

Corpul profesoral de azi, sub conducerea neobositului director *Ioan F. Negruțiu*, își dă toată silința, să susțină institutul la nivelul corespunzător.

Elevii urmează azi patru cursuri; iar internatul preparandial, ce s’a înființat la 1897, azi ocrotește cea mai mare parte a elevilor, în condițiile cele mai favorabile atât pentru ei, cât și pentru viitorul instrucției noastre primare.

Ne bucurăm, că acest vechiu așezământ de cultură românească împlineste jumătate de veac, în munca lui rodnică și neîntrepută!

Ne bucurăm, mai ales, de starea lui tot mai înfloritoare a anilor din urmă, dorind din inimă, ca viitorul lui să fie un ascendent tot mai îmbucurător, pentru cultura plăpânelor noastre odrasle dela sate.

Imprejurările schimbate de azi, reclamă tot mai multă lumină — chiar și în cătunele cele mai ascunse — și, cu forțele didactice de azi, institutul pedagogic din Blaj poate ușor îndeplini această muncă binefăcătoare. Aceasta cu atât mai vărtos, cu cât — în vederea ameliorării sortii dascălești — elementele, ce urmează aceasta carieră, sunt din ce în ce mai alese.

Institutul pedagogic din Blaj, după-ce a trecut pragul unui jumătate de veac, în munca lui culturală-națională, fie salutat cu toată dragostea, acum când activitatea lui mai necesară și mai prețioasă ca ori când.

Cincizeci de ani de muncă sunt începutul — cei mulți înainte!

ducere îl au patru reviste: „*Neamul românesc*”, „*Convorbiri literare*”, „*Flacăra*” și „*Viața nouă*”. „*Noua revistă română*”, prin egocentrismul ei de didacticism ortodox și prin atitudinea prea îngăduitoare față cu pretențiile literare, și-a pierdut de mult titlul de-a patrona literatura. „*Noua revistă română*” a publicat alături de paginile literare semnate de adevărate talente „versurile” unor simpli amatori neputincioși, cum e. d. p.: dnii Aderca, Adrian Maniu, N. Varone Cruceanu, etc. Tot la „*Noua revistă română*” s’a încuibat spiritul ieftin al dlui I. Trivale (alias Brucker), care cu o uimitoare cutezanță și lipsă de modestie, a atacat chiar pe marele Caragiale. „*Noua revistă română*” pornită odinioară de-un triumvirat: Iorga, Densușianu, Motru, astăzi, scăpând de supravegherea impetuoasă a dlui Motru, a ajuns aproape necitită.

Și-a asigurat însă valoarea morală revista, căci revistă trebuie s’o numim: „*Neamul românesc*”, condusă de genialul profesor *Nicolae Iorga*. Acum, în ajunul prefacerii naționale, se observă rolul muncii stăruitoare a dlui Iorga. Principiile sale se verifică și intransigența sa, adesea sfâșietor de crudă este mai sănătoasă decât orice atitudine patetică și altruistă. „*Neamul românesc*” reprezintă și astăzi, spiritul naționalist pur și neîmpăcat cu streinismul destructiv, și articolele ce le semnează d. Iorga sunt de-o importanță istorică. „*Convorbiri literare*” suferă parcă de boala „*Vieții româ-*

nești”. În loc să-și păstreze calmul, surghiunește din coloanele ei literatura și chiamă datele prozaice ca să apere politica dlui S. Mehedinți. Bineînțeles „*Convorbirile literare*” nu înseamnă nici astăzi mehedințismul, ci postulatul de cultură rămas după „*Junimea*”. Chiar de aceea „*Convorbirile*” sunt și astăzi citite, pânăce „*Viața românească*” a pierdut mii și mii de abonați.

„*Flacăra*” apare cu aceeaș cupertă și cu aceleași apucături americane. Dar americanismul este foarte folositor căci întipărește în public gustul de citit și deșteaptă în marile masse dorul de-a sprijini literatura. Star-urile de odinioară nu-i lipsesc. Const. Paul traduce neobosit — V. Eftimiu își publică portretul mereu — și spiritualul V. Militaru își zingănește teaca literară... Tempora *non mutantur* et non in illis. „*Flacăra*” rămâne „*Flacăra*” — și am fi nedrepti retăcând existența „*Vieții noi*” a dlui Densușianu. Neîndoios d. Ovid Densușianu este o podoabă a universității din București. Activitatea sa este una dintre cele mai minunate, dovadă, că este unul dintre savanții noștri cu renume mondial. Operele sale sunt traduse în limbi străine și competența sa în materie literară, n’ar trage-o nimenea la îndoială. Dar d. *Densușianu* a căzut în boala tuturor oamenilor mari. Pentru a-și duce la isbândă conduita estetică și literară, a cerut concursul unor „scriitori”, cari au compromis cu jalnică lor neputință ideile sublimale ale așanumitului modernism. Ca

să fii modern nu trebuie să întortochiezi limba și să bagi friguri în cititori cu versuri anoste cum făceau colaboratorii dlui Ovid Densușianu, cum se făcea sistematic în buletinul din Strada Colței, și ierte-ne, dacă fiascul „curentului”-ui îl vom înscrie în detrimentul „poetilor” Dragoș Protopopescu, Bacovia, Cruceanu (Kreuzmann), Al. Colorian etc. ca să pomenim numai câțiva din marele bălcu internațional. „*Viața nouă*” a avut însă și momente prețioase și a proteționat munca sobră și cinstită a unor scriitori de valoare.

Dela războiu încoace „*Viața nouă*” a sistat luptele pentru păr albastru și ochi de bengal, și aruncând drapelul violet, a apucat stindardul nostru sfânt. Și atitudinea dlui *Densușianu* șade foarte bine. Essayul d-sale despre „*Eroismul nou*” ne entuziasmează, iar înduioșătoarea descriere a călătoriei în Champigny a dlui P. Păltânea ne amintește lacrimile. Vedeti domnilor dela „*Viața nouă*”, cu principii sănătoase și cinstitute se poate inova orice artă și curent, căci a fi modern nu înseamnă hotărît a-ți bate joc de moarte și a imita fără șovăire orice danț ridicol din Apus.

Să mai pomenim în treacăt numele acelor reviste, cari apar la București, fără să turbure multe valori în apa Dâmboviței literare...

Una interesantă este: „*Cronica*”. Directorii ei sunt dnii Gala Galaction și Tudor Arghezi, două condee proaspete și prodigioase. D. Tudor Arghezi era cunoscut ca unul dintre polemisti

Daruri pentru batalionul IV al regimentului 33.

Publicăm azi dăruirile ce am primit din *Pecica* pentru batalionul IV al regimentului 33. Colecta aceasta reprezintă ceva simptomatic. Ea confirmă cu o nouă putere adevărul, că omul este făuritorul sortii. Cel slab are să piară, cel harnic are să învingă. Zelul mare învinge orice greutate. Voiește și vei putea, este o lozincă consacrată prin istorie. Involuntar ne încercăm acesteia contemplându-i în fața colectei dela *Pecica*. Sfinția Sa părintele *Dr. Ioan Felea* din *Pecica* s'a inspirat de suferințele și eroismul feciorilor noștri, cari luptă prin piscurile troienite ale Alpilor în contra celui mai înfricoșat dușman și părintele *Felea a voit* să facă în *Pecica* o colectă vrednică de acei eroi, a voit și a putut. Nespun de multe poate voința tare și zelul neobosit. Părintele *Dr. Felea* a avut tovarăș la ostenelele sale pe colegul său părintele *Ioan Popescu* din *Pecica*. Le mulțumim amândurora pentru dragostea ce-o arată eroilor noștri și-i rugăm să talmăcească mulțumita noastră tuturor contribuitorilor.

Lista lor e următoarea:

Strasser Károly	5.—
Holzeisen József	5.—
Kiss Károly	5.—
Bors Ignác	2.—
Takács Miklós	2.—
Rosenfeld Károly	2.—
Csiky	1.—
Konez L.	5.—
Bolyos Mátyás	5.—
Németh	1.—
Rieszer Oberlieutenant	2.—
Reiner	5.—
Kulin Endre	2.—
Gözfürész	5.—
Olajos József	5.—
N. N.	2.—
G. I.	1.—
N. N.	1.—
N. N.	1.—
Króhn János	1.—
Elias Simon	2.—
Dr. I. Felea	2.—
Stefan Novac, jude reg. în pens.	5.—
Sava Tămășdan, preot	1.—
Gheorghe Ponta Ghițu	—20
Dim. Ponta Tălianu	—20
Dimitrie Siclovian	—40
George Cizmașu	1.—
Aron Siclovian	2.—
Arcadie Ponta Mărgăitan	1.—
Vasile Ponta	1.—
Ioan Novac	1.—
Efrem Moldovan, fnv.	1.—
Mărioara Dr. Ghebeles	1.—
Nicolae Morariu (Nădlac)	1.—
Lászlófy János	—40
Alexa Imbroane	1.—
Traian Mezei, soldat	—50
Petru Iosa	—30
P. Russu, fnv.	1.—
Nicolae Petou	1.—
George Teretean I. Ioan	1.—
Ioța Siculan I. Petru	2.—
Nicolae Barbură, notar	2.—
Constantin Ponta Tălianu	1.—
Emilia Bugariu-Dehelean	1.—
Arsa Novac	1.—
Maxa Pușcașu	1.—
George Siclovian Cheleru	1.—
Ioan Aconi	2.—
Dimitrie Puta	1.—
Vasilie Ciorogariu	2.—
Nicolae Dragoș I. Teodor	2.—
Simion Pălincașu	2.—
Const. Bodrogian	3.—
Szinberger Sándor	5.—
Elena Alexa, fnv.	1.—
Ștefan Tămășdan, măcelar	2.—
Kripp József, notar public	5.—
Kövesdi Sándor	1.—
Ioan Imbrea	2.—
Teodor Orga	—60
Eut. Oniția-Pepa, fnv. pens.	—40
Laolaltă	120.—
In numărul 215	392.—
De tot	512.—

După ce astfel s'a ajuns suma de 500 cor., cât ne-am propus a colecta în scopul știut, rugăm stimății noștri cetitori să binevoiască a ne trimite colectele făcute până aci, iar colecte mai departe să nu se facă, deoarece se vor arăta fără îndoială în cursul iernei și alte trebuințe, pentru cari vom fi nevoiți a apela la inimile creștinești și nu voim să abuzăm pentru un singur scop de sentimentele umane ale publicului.

La timpul său vom raporta despre darurile ce vom trimite din banii adunați batalionului IV al regimentului 33, vom rețipări într'un singur număr toate dăruirile și acel număr îl vom trimite în mai multe exemplare batalionului, pentru ca eroii noștri să cunoască numele acelor, cari și-au adus aminte de dânsii.

Folosirea culorilor și insigniilor românești.

— Textul ordinului ministerului de Interne ungar. —

reproducem nu mai știm a căta oară textul autentic al ordinațiunei ministeriale relativ la dreptul de a folosi culorile și insigniile naționale, ordinațiune dată la 8 Noemvrie n. 1914.

„Insufletirea patriotică care uneste într'un sentiment înălțător pe toți cetățenii statului, e un simptom al vremilor istorice. Recunoscându-se pericolul comun au dispărut toate antagonismele. Toți cetățenii statului s'au unit în sentimentele și voința lor pentru apărarea tronului și a patriei. Fiecare își jertfește pe altarul patriei viața și toată averea cu aceeași dragoste și a dat dovezi, nu cu cuvinte, ci cu fapte, că el voiește să caute și să-și găsească fericirea în această patrie.

Această înălțătoare manifestare a dragostei de patrie și recunoașterea loială a ideii unității de stat exclude chiar și posibilitatea bănuielii, că fiii acestei țări, aparținători singuraticelor naționalități, exprimându-și caracterul lor etnografic și extern, adecă purtând culorile și insigniile lor istorice, ar tinde spre fărâmițarea unității statului, sau că ei dovedindu-și acest caracter al lor ar dori să-și manifesteze devotamentul lor față de un alt stat străin și prin aceasta înstrăinarea lor față de statul ungar.

O astfel de purtare, care atinge suveranitatea și integritatea teritorială a statului nu ar tolera-o fără pedepsire nici un stat. Dar nici nu există nici un motiv, că statul să oprească singuraticelor grupe a cetățenilor săi

folosirea culorilor, cari sunt exprimarea caracterului lor etnografic și cari în baza tradițiilor și datini or poporului a devenit obicei și și întrecut au fost folosite;

premițând însă că respectiva naționalitate prin aceasta nu ajunge în nici o contradicție cu credința datorită față de ideea de stat.

Simțământul patriotic dovedit în aceste vremuri grele de către naționalitățile statului ungar adevăresc credința necondiționată și alipirea lor față de statul ungar. Intre astfel de împrejurări

n'ar fi iust, ca să fie ținută în vigoare și pe mai departe opreliștea polițienească privitoare la folosirea astorfel de culori și insignii, cari nu au alt scop, decât exprimarea caracterului etnografic al singuraticelor naționalități,

de sine înțeles premițând, că folosindu-le aceste își va găsi exprimare și recunoașterea și respectarea ideii de stat ungară, în chip demn și corespunzător însemnătății ei.

Pornind din această atitudine patriotică, declar că

naționalitățile, cari trăesc în statul ungar, pot purta fără nici o piedecă în locuri și la prilejuri publice culorile lor devenite, în urma tradițiunei și datinilor poporului, de fapt naționale,

întrucât aceste nu sunt identice cu culorile unui stat străin, folosind în acelaș loc și în acelaș timp, cel puțin în măsură egală, culorile naționale maghiare.

Ordinațiunile anterioare, contrare acestei ordinațiuni, le scot din vigoare.

SÁNDOR JÁNOS,
ministru de Interne.

D. Grey despre acțiunea înțelegerii în Balcani.

Ministrul de externe englez anunță debarcarea de trupe engleze, franceze și rusești.

La ședința Camerei comunelor secretarul de stat d. Grey a făcut un expozeu al situației balcanice din punct de vedere diplomatic, spunând între altele următoarele:

— La izbucnirea războiului ne-am exprimat dorința ca războiul să nu se întindă. Impreună cu aliații am dat Turciei asigurări, că întrucât rămâne în neutralitate, teritoriul Turciei nu va avea de suferit din cauza războiului. Dupăce însă Turcia a intrat în războiu, puterile înțelegerii și-au îndreptat acțiunea comună pentru a realiza o înțelegere a statelor balcanice. E regretabil, că dispoziția în Balcani nu a arătat semne de înțelegere, ci mai curând pentru cea mai acută neînțelegere. Era evident, deci că înțelegerea ar putea face să valideze o politică unanimă în Balcani numai în cazul când ar putea ajunge într'o situație favorabilă pe câmpul de luptă.

In schimbul neutralității puterile centrale au făcut Bulgariei propuneri mult mai mari decât putea să facă înțelegerea în mod echitabil.

Propunerile făcute de către puterile centrale cari au îndemnat Bulgaria să declare războiul, s'au făcut în paguba vecinilor Bulgariei, fără ca aceste puteri să fi putut asigura acestor state favoruri corespunzătoare.

Noi în toată vremea am fost în relațiuni de prietenie cu România, care a acceptat în mod favorabil ideea unui bloc balcanic.

D. Grey aduce, apoi, elogiul Sârbilor pentru iscusința și eroismul cu care aceștia luptă contra dușmanului. Serbia se află iarăș în criză, dar și de astădată ea îi face față cu acelaș eroism, ca în trecut.

Participarea Bulgariei în războiu are mare influință asupra situației. Evident, că în acest moment interesele Greciei și Serbiei sunt identice. Existența sau căderea uneia e condiționată de a celeilalte.

— Ce privește măsurile ce sunt de luat — continuă d. Grey — suntem în cel mai strâns acord de conlucrare cu Franța. Rusia a promis conlucrarea de trupe rusești, îndată ce acestea vor putea fi puse la dispoziție. Autoritățile militare ale aliaților sunt preocupate în general de luarea unor măsuri militare, a căror necesitate se impune pentru satisfacerea așteptărilor. Aceste măsuri se bazează pe principii strategice salutare. Serbia luptă pentru existența ei națională. Tocmai în prezent ea este atrasă într'o luptă desperată și violentă, dar decurgă lupta pe ori care teatru, lupta este una și nedespărțită, iar rezultatul încă va fi acelaș pentru toți.

(Față de asertiunea dlui Sir Edward Grey că puterile centrale au făcut promisiuni Bulgariei, în paguba vecinilor ei, vizând prin aceasta pe România și Grecia, agenția tel. imp. și reg. spune că ajunge a se referi la declarațiile amicale, pe cari Bulgaria le-a făcut atât la București, cât și la Atena.)

ORASUL CERNĂUȚI N'A FOST OCUPAT.

București. — „Ziua” află din Burdujeni: Este inexactă știrea dată de unele ziare că orașul Cernăuți ar fi ocupat. Orașul și întreaga Bucovina, până după Boian, este în stăpânirea Austro-Ungarilor. Lupte crâncene sunt însă în curs.

COMUNICATIA PE LINIA FERATĂ PRAHOVO—NIȘ—SALONIC.

București. — „Viitorul”, organul oficial al guvernului publică următorul comunicat:

Un ziar de dimineața anunță că portul Prahovo, capul liniei ferate care asigură în acest moment comunicațiile noastre cu Salonicul, via Niș, ar fi fost evacuat de Sârbi, și că prin urmare comunicațiunea ar fi întreruptă.

Guvernul nostru a fost în adevăr informat că comunicațiunile pe calea ferată au fost suspendate între Prahovo și stațiunea Zoltza pentru motive militare, dar spre a nu întrerupe comunicațiunile s'a organizat un serviciu de automobile între aceste două puncte, astfel că comunicația se face regulat.

MINISTRUL SĂRB D. MARINCOVICI LA D. BRĂȚIANU.

București. — D. Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri a primit în audiență pe d. Marincovici, ministrul Serbiei.

BULGARII AU LUAT OFENSIVA GENERALĂ CONTRA SĂRBILOR.

Sofia. — Bulgarii au atacat Serbia în cinci puncte cu forțe considerabile. Grupul de forțe bulgare înaintând dinspre Brakevtzi și Gregovo a trecut râul Timoc și a alungat pe Sârbi din pozițiile ce ocupaseră la Tannitza. În lupte crâncene înaintând spre Negotin, Bulgarii amenință Bukovtze.

Al doilea grup de forțe urmărind la Velețza trupele sârbești respinse la defileul Khadibogaz se apropie de linia ferată Negotin—Zajecear.

Al treilea grup de forțe a dat un atac spre vest dela Taribrod, a înaintat spre Sukow și amenință serios calea ferată ce duce la Pirot.

Dela Küstendil două corpuri de armată bulgară au invadat teritoriul Serbiei. Trecând peste râul Kriva, această armată a luat Musdivlje și a ocupat calea ferată ce duce spre Egri-Palanka.

În sfârșit trupele ce au scoborit coastele colinelor dela Patanjitza în lupte violente au ocupat Radomitza și trecând peste râul Brjzika înaintează neîmpiedecate spre Vranja.

Bibliografie.

Au apărut următoarele publicații nouă:

Alexandru Ciura: „Colonelul Anhidim Șoldeu 1858—1915”, cuvânt funebru, rostit în biserica catedrală din Blaj. Tipografia Seminarului teologic greco-catolic, Blaj.

Anuarul Institutului teologic și pedagogic român gr.-or. al diecezei Caransebeșului pe a. șc. 1914—15, publicat de direcțiunea Institutului.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Emilian Doboșan, Caransebeș. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Dec. a. c.

Ioan T. Filip, Lugosul inf. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Dec. a. c.

Nichifor Lazăr, Salacna. Am primit 7 cor. în abonament până la 15 Febr. 1916.

Dr. Nicolae Stănilă, Cărtag. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Ianuarie 1916.

Mulțumită.

Fiindu-ne cu neputință a mulțumi în particular tuturor numeroșilor noștri binevoitori și preteni, cari în zilele grele de durere cauzate prin moartea neuitatului soț, tată și socru

LEONTIN SIMONESCU,

ne-au mângâiat cu grai viu sau în scris — îl rugăm pe calea aceasta să primească cele mai sincere mulțumite.

Sibiu, 14 Octomvrie 1915.

Familiile:

SIMONESCU, de GALGOTCZY și Dr. PROCA.

(Po 2580—1)

PENTRU „CARIEA DE PAUR ROMÂNEASCĂ”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie

::: :: săvârșită de eroii noștri. ::: ::

MOARTEA**CĂLBEAZEI**

se asigură prin folosirea medicinei inventată și fabricată de Dl. farmacist Simeon Oniciu în Abrudbánya (Abrud). — Aceasta medicină conține și sub numele de

„PARASITIN”

se vinde exclusiv numai în farmacia subscrișului în Abrud.

SIMEON ONICIU

FARMACIST.

ABRUDBĂNYA.

(O 2515—3)

Anunț.

Caut o femeie sau preoteasă văduvă, solidă, de etate mijlocie,

ca econoamă

la un preot văduv fără familie. Adresa la Administrația »Românul« (Ma 2520—2)

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) **Petru Benea**, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911 — 1912		
Vin alb — — —	1'10	1'00
Rizling — — —	1'15	1'10
Roșu de Minș — —	1'60	1'20
Carbenet — — —	1'40	—

Vinuri vechi și noi din anul 1914.		
Vin alb — — —	—'90	—'80
Rizling — — —	—'92	—'82
Șiller — — —	—'96	—'86

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru Calitatea vinului garantez.

No 2512

Petru Benea

propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m).

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pânură se curățesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pânuri și de curățitorie chimică,

aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainele de pânură și de mătăasă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în croitoria mea specială. — Scrisori de recunoștință din toate părțile țării.

Lucza József, vopsitor de pânuri și curățitor chimic **Szeged.**

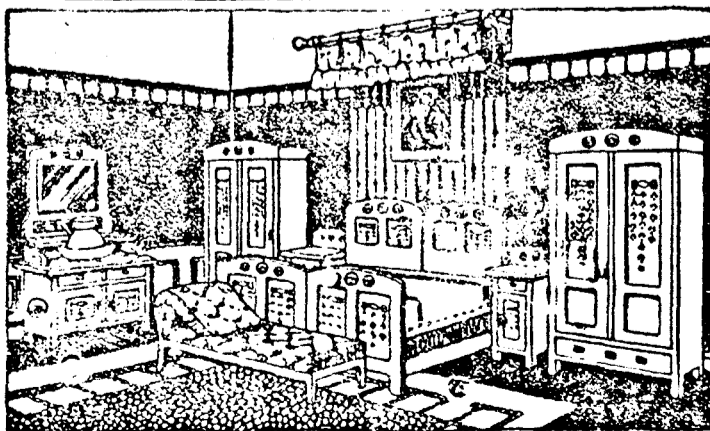
TELEFON:
994.

Prăvălie și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON:
994.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VARȘEȚ, strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită

mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrássy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.
(Ca 2270)

No 152

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1890.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GAURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cel de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. —

Prețuri-curențe ilustrate trimit gratuit.

ATELIER DE CURELARIE, ȘELĂRIE și COFERARIE
O RENDT G. & FEIRI W.
ODINIOARA SOCIETATEA CURELARILOR
Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit vânat, sport și volaj, poclăzit și procovățuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie pe lângă prețurile cele mai moderate. CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CUSUT ȘI LEGAT SKY (vârzobi), permanent în depozit. Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri la cerere se trimit franco. (O-9)

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientos.

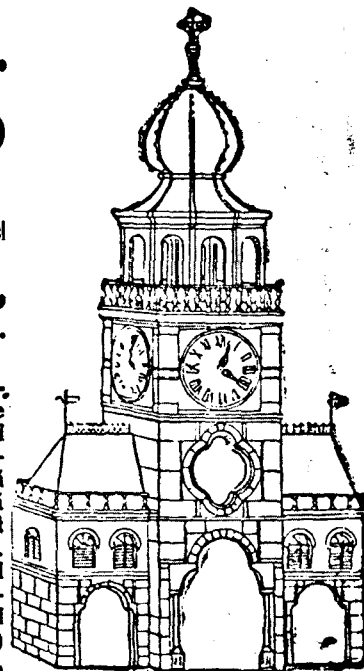
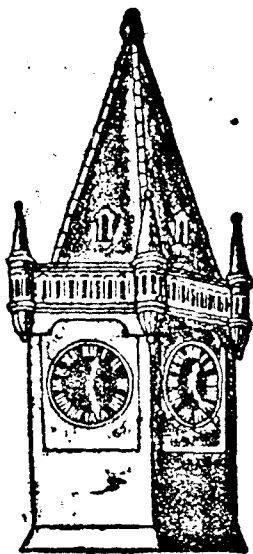
CEASURI PENTRU BISERICI.

SZÁNTHÓ GYULA

fabrică de ceasuri pentru biserici

NAGYVÁRAD,
Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru biserici cari se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanție pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimit gratis. Plăci (tabli) pentru ceasuri cari luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)

Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

SZLANNÁR ÉS RÓTH

întreprindere de pictură de sticlă, altare, biserici și sticlărie decorativă

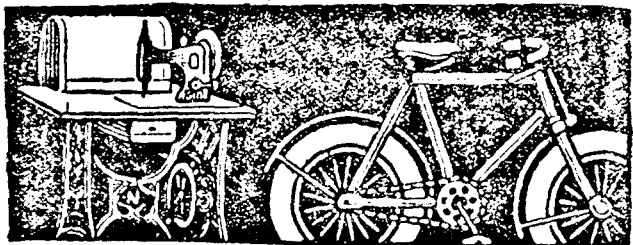
Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă, biserici, altare, icoane și fresco, totfelul de lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane. Aurituri și pictarea tablourilor staționare.

Întreprindere „VATT” mecanică și electrică a lui
LEITNER, Cluj, (Kolozsvar).

Birou și magazin: Széchenyi-tér 41. (Palatul Széki).
Stabiliment: Malom-utca 8.

Va 2071

Reparări de automobile și gumă pentru automobile, mare atelier reparator de mașini de cusut, biciclete, mașini de scris, gramofone; prețuri ieftine, execuție solidă. — La comenzile din provincie nu se socotește pachetarea.

Cine se referă la acest ziar primește 10% rabat.

Unde

se pot cumpăra
cele mai bune și
mai elegante

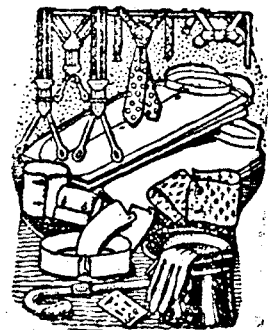
PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile
cele mai moderne — **En-tout-cas**
și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și
estetică, de calitatea cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună.

Cămeși de modă albe și colorate;
GULERE și **MANGETE**
albe și colorate; **BATISTE** de buzunar;
BRATELE; **CRAVATE** pentru gulere
simple și duble; **CĂMEȘI** din păr de
camilă; **CIORAPI** și alți articlii de modă
p. bărbați în sortiment bogat și cu pre-
țurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de paraplee și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

SIBIU (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit”.